

Fiskeri- og kystdepartementet
Postboks 8118 Dep

0032 OSLO

Vår ref:
03/2326-118
Løpenr.:
24941/11

Saksbehandler:
Knut Werner Hansen
Tlf. dir.innvalg:
77 78 80 07

Arkiv:
U40 SAKSARKIV
Deres ref.:
201100177-

Dato:
12.09.2011

LANDINGSMØNSTERET I TORSKEFISKERIENE - TILBAKEMELDING FRA TROMS FYLKESKommUNE

Det vises til høring Fiskeri- og Kystdepartementet har om landingsmønsteret innen torskefiskeriene med frist 10.september 2011.

Troms fylkeskommune ved/ fylkesråd for plan og næring har følgende tilbakemelding:

Landingsmønsteret i torskefiskeriene - Spørsmål og problemstillinger fra FKD.

1. Hva er hovedårsaken til dagens landingsmønster i torskesektoren?

Dagens landingsmønster har utviklet seg over tid basert på tilgjengelighet av de ulike fiskeartene langs kysten gjennom året, tilgjengelige teknologi på fiskerisiden og lovverk. Kombinasjonen av tilgjengelighet, pris, fangstkostnader, regelverk og alternative fiskeri fartøyene har rettigheter til, bidrar hver for seg og samlet sett til gjeldende landingsmønster.

Samfunnsmessig har torskefiskeriene som skjer kystnært og hvor landing skjer daglig vært og er bærebjelken for fiskeriene - og driftsmønsteret er tilpasset det.

I Troms er tilgjengeligheten av torsk best i perioden november/desember til april når gytetorsk fra Barentshavet er tilgjengelig. I resten av året utgjør kysttorsk hovedgrunnlaget for torsk med unntak av vårtorskefisket utenfor Nord-Troms/Vest-Finnmark.

2. For hvilke fartøygrupper/-størrelser er dette et eventuelt problem?

Usikkerhet knyttet til hvordan reguleringene innen torskefiskeriene blir gjennomført, spesielt for fartøy som kan benytte bifangstordningen, bidrar til at mange velger å ta sin garanterte kvote under hovedsesongen, og satser på ei god bifangstordning resten av året.

Usikkerhet knyttet til vær og tilgjengelighet kan bidra til at fartøy ikke velger å sette av kvote til fiske i november /desember når innsiget av skrei starter. I enkelte år har det vært retildelinger i samme periode slik at enkelte fartøy ikke har fått full effekt siden de har hatt restkvote å ta.

3. For hvilke foredlingsbedrifter/geografiske områder er dette et eventuelt problem?

De fleste fiskeindustribedriftene i Troms har saltfisk som viktigste produkt på årsbasis med torsk og sei som viktigste art. I tillegg kommer det som selges videre ferskt. Bare et fåtall bedrifter i Troms produserer filet, og det er ingen store filetfabrikker igjen. Produkttype henger sammen med tilgjengelighet på råstoff gjennom året, og er i stor grad uavhengig av fiskerireguleringene.

Et fåtall bedrifter i Troms har betydelig produksjon av torsk året igjennom. I tilfelle er råstoffet torsk fanget i Barentshavet. Bedrifter med slik produksjon benytter i all hovedsak frossent råstoff.

Utfordringene med dagens system knyttet til kvoteår etc. er størst for den delen av landet hvor det er god tilgjengelighet på torsk i store deler av året, og ikke bare under innsiget på vinter/vår.

4. Er dagens kvoteår med start 1. januar en medvirkende årsak til problemet, og hvorfor er det eventuelt slik?

Oppstart av kvoteåret 1. januar kan bidra til at fartøy ikke starter fiske etter torsk i november/desember når torsk på gytevandring nærmer seg kysten. Enkelte år har det pga. refordelinger vært tilnærmet fritt fiske for de fartøyene som kan delta i fisket. Dette fisket skjer i værutsatte områder og er i praksis i vesentlig grad for større fartøy.

5. Vil noen av disse eventuelle problemene løses ved å flytte starten på kvoteåret til 1. mai eller 1. september?

Premissen i dette svaret og svarene videre er at kvoteåret eventuelt flyttes til 1. september. Flytting til 1. mai anses ikke aktuelt.

Flytting av start av kvoteåret kan bidra til at fisket etter torsk starter når tilgjengeligheten går opp. Behov for bifangstordningen vil trolig avta pga. dette da fartøyene i større grad kan disponere bruk av torskekvoten gjennom året - enn i dag hvor hovedsesongen er først i kvoteåret.

Flytting av start av kvoteåret vil trolig i liten grad påvirke andel tatt i hovedsesongen da tilgjengelighet, biprodukter og pris – totalt sett gjør at lønnsomheten er best da.

6. Hvordan vil et kvoteår med start 1. mai eller 1. september påvirke/endre fangstmønster og fordeling av fangst mellom ulike reguleringsgrupper, ulike størrelsesgrupper og fartøy fra ulike deler av kysten?

Behov for bifangstordningen vil trolig avta og dermed vil tildelt kvantum og faktisk kvantum til de ulike fartøygrupper og størrelser være mer samsvarende. Det blir da trolig mindre behov for overføring av kvoter mellom fartøygrupper og fartøystørrelser.

For fartøy som allerede har garanterte kvoter vil effekten være betydelig mindre. Deres landingsmønster er mer avhengig av alternative fiskeri de eventuelt kan delta i.

7. Hvordan vil kvoteår med start 1. mai eller 1. september påvirke/endre leveringsmønster og fordeling av leveringer geografisk?

Endringen kan gjøre at flere fartøy velger å fiske etter sei og hyse på høsten i nord da de kan unngå problemet med for mye innblanding av torsk som bifangst ved at fangst av torsk

dekkes over ordinær fartøykvote. Dette er likevel avhengig av de bedriftsøkonomiske vurderingene hos den enkelte.

Eventuelle endringer blir trolig små da dagens driftsmønster har utviklet seg over generasjoner og hvor det er best lønnsomhet å fiske under hovedsesongen. Det enkeltes fartøys kvote har større betydning for fangst -/leveringsmønster enn tidspunkt for oppstart av kvoteår.

8. Vil en endring av kvoteåret endre fangst-/leveringsmønsteret over året?

Endringen kan bidra til mindre endringer, men ikke av vesentlig betydning. Se forøvrig svar ovenfor.

9. Vil det å flytte kvoteåret til start 1. mai eller 1. september påvirke/endre anvendelsen av råstoffet mellom fersk, frosset, saltet, tørket m.v?

Eventuell endring av fangst -/leveringsmønsteret kan påvirke anvendelsen da produksjon av bl.a. tørrfisk er sesongavhengig. For de andre anvendelsene er størrelse på fisken mer avgjørende da den fisken som landes på vinteren i snitt er størst og ofte benyttes til saltfisk hvor det er en betydelig størrelseeffekt på prisen. Jevnere landinger utover vil trolig bidra til økt anvendelse til fersk, sløyd og fersk filet.

Det vises her bl.a. til fylkestingssak 1/10 "LU - fisk – Rapport – Fiskeri og havbrukspolitikk" hvor fylkestinget påpekte at stabil tilgang til ferskt råstoff av høy kvalitet er viktig for fiskeindustrien. Tiltak som stimulerer til økte landinger i andre halvår tilrådes.

10. Hvilke konsekvenser vil det å flytte kvoteåret til start 1. mai eller 1. september få for det tradisjonelle skreifisket?

Effekten blir trolig liten da dette fisket har utviklet seg over tid, uavhengig av dagens reguleringssystem. Fangstkostnadene er lave, prisen er god og biprodukter som rogn og lever har et betydelig volum da.

11. Vil det å flytte kvoteåret endre bearbeidingsgraden i Norge?

Jevnere landinger over året kan bidra til at økt andel benyttes til fersk/ferskfilet og bearbeidingsgraden vil kunne øke. I de områdene det er torsk tilgjengelig storparten av året, kan råstoffgrunnlag for den industrien som baserer seg på råstoff fra kystflåten styrkes.

12. Vil det å flytte kvoteåret til start 1. mai eller 1. september kunne medføre endret beskatningstrykk på kysttorsk eller andre arter enn torsk/hyse/sei, og eventuelt på hvilken måte?

Økt fiske utenom skreisesongen (desember til april i Troms) vil medføre økt beskatning av kysttorsk. Jevnere fiske gjennom året vil kunne øke beskatningen på andre arter som brosme og kveite.

13. Kan eventuelle problemer med kvoteår som starter 1. januar løses med kvotefleksibilitet mellom kvoteårene?

Kvotefleksibilitet vil kunne ha samme effekt som endret oppstart av kvoteår gitt at en begrenset del av kvoten kan tas på forskudd/overføres til neste år.

Fartøyene må likevel hensynta bruk av en slik ordning i sin drift. Det vises her til effekt av kvotefleksibiliteten som er for NVG - sild.

En slik ordning vil medføre at ressurser må brukes til administrasjon og oppfølging av ordningen.

14. For hvilke fartøygrupper er det mest aktuelt med kvotefleksibilitet/kvotebank?

Mindre fartøy anses å få størst gevinst med kvotefleksibilitet/kvotebank da disse av sikkerhetsmessig hensyn ikke kan drive i like dårlig vær som større fartøy. Fartøy med betydelig kvotegrunnlag i flere fiskeri vil trolig benytte ordningen og planlegge driften ut fra deltagelse i de fiskeriene som gir best økonomisk utbytte.

Et slikt system vil trolig medføre mindre overregulering da sannsynligheten for at den enkelte fartøykvote tas - og at tidshorizonten kvoten kan tas i - økes.

15. Bør en kvotebank bare være åpen for at ufisket kvantum kan fiskes påfølgende år, og bør det være en første eller siste uttaksdato påfølgende år?

Ufisket kvantum bør ha en siste uttaksdato etter at vintersesongen er avsluttet (for eksempel 1. mai). Første dato må være 1. januar. Dette ut fra administrative forhold knyttet gjennomføring av reguleringen, bl.a. knyttet til fastsetting av overregulering.

Troms fylkeskommune er kjent med at Fiskarlaget Nord og Innovasjon Norge ikke ønsker slik dato.

16. Hvilke fordeler og ulemper er knyttet til en kvotebank?

Se kommentarer ovenfor.

17. Hva vurderes å veie tyngst samlet sett ved en endring av kvoteåret, fordelene eller ulempene? Er det andre alternativer som er bedre, inkludert ingen endringer fra dagens modell?

Det må foretas en samlet vurdering av både fordeler og ulemper av alle forhold. En eventuell endring må dog innebære fordeler totalt sett for samfunnet - uten at den har skadevirkninger for f. eks. den mindre delen av kystfiskeflåten. Forslaget må og veies opp mot justeringer av dagens reguleringssystem.

18. I hvor stor grad har ordningen med bifangst bidratt til et jevnere landingsmønster?

Bifangstordningen tilgodeser hovedsakelig Finnmark hvor tilgjengeligheten på torsk er best gjennom året i forhold til de områdene hvor fiske etter gytefisk er dominerende.

19. Bør bifangstordningen videreføres, og i så fall i hvilken form?

Den beste ordningen vil være at det enkelte fartøy har faste kvoter. Så får rederiet selv planlegge fartøyets drift. Dette vil og gi likebehandling for fartøyer som fisker i ulike områder. Skal det være en bifangstordning må den være fast og forutsigbar i reguleringsåret. Ikke slik som nå at den i stor grad kun tilgodeser fisket utenfor Finnmark. Det er og stor og gjentatt uro rundt ordningen.

20. Kan periodisering sammen med kvotefleks over året være en løsning?

Periodisering av kvoten er prøvd tidligere med begrenset totalresultat for samfunnet. Et eksempel er Distriktskvoteordningen som ikke er videreført seinere år. Det advares mot et tiltak som periodisering.

Det må være opp til de enkelte fiskebåtrederi å avgjøre driftsmønster. Erfaringer fra USA viser at kvotefleks vil medføre økte driftskostnader som nødvendigvis ikke medfører økte

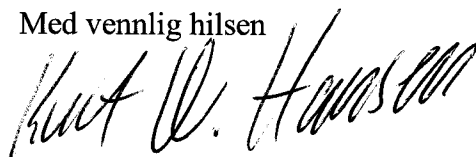
inntekter. Fiskeindustrien vil få jevnere tilgang, men samtidig er dette avhengig av at det er fisk tilgjengelig i de ulike periodene. En slik ordning vil medføre økt administrasjon og kontroll.

21. Hvordan har/vil strukturering virke(t) inn på landingsmønsteret?

Landingsmønsteret er til en viss grad påvirket av strukturingsprosessene da antall fartøy som deltar i fisket er mindre, samtidig som at hvert enkelt fartøys fangst er blitt høyere. Dette medfører at landingene gjerne blir mer konsentrert på færre steder enn tidligere.

Det enkelte fartøy kan også velge å ta storparten av kvoten i den perioden lønnsomheten er best for å forsvare sine investeringer i bl.a. kvoterettigheter. Alternative fiskeri fartøyet eventuelt kan delta i har stor betydning når det enkelte rederi fastsetter sitt fangstmønster.

Med vennlig hilsen

Knut Werner Hansen
Fylkesråd for plan og næring

Kopi:

- Fiskarlaget Nord
- Norges Kystfiskarlag
- FHL
- Innovasjon Norge Troms